

Sygn. akt III CSK 56/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górski

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko T. A. P. D. i T. A. sp.j.

w C.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 grudnia 2014 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 11 września 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód J. K. domagał się zasądzenia od pozwanej T. A. P. D. i T. A. sp.j. w C. kwoty 163.724,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 marca 2012 r., z tytułu niezapłaconej części należności z faktur nr [...] i nr [...].

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa; przyznała, że nie zapłaciła powodowi kwoty dochodzonej pozwem, albowiem kupiony groch był wadliwy, bowiem nie spełniał wymagań klasy II określonych przez Polską Normę. W związku z tym strona pozwana zażądała obniżenia przez powoda ceny grochu o kwotę 38 000 Euro, która w przeliczeniu na złotówki daje sumę wskazaną w pozwie. Podniosła, że zachowała terminy do złożenia reklamacji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 15 marca 2013 r. uwzględnił powództwo na kwotę 163 728,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2012 r., a w pozostałej części powództwo oddalił i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony zawarły umowę sprzedaży, której przedmiotem był groszek mrożony w workach klasy 2. Towar był sprzedany na warunkach „lokomagazyn” producenta. Pozwana odbierała towar bezpośrednio od producenta i wynajmowanym transportem przewoziła go do swojej siedziby. Po wrywkowym, jednokrotnym sprawdzeniu towaru, nie wносиła żadnych zastrzeżeń co do jakości i ilości kupionego grochu. Następnie pozwana we własnym zakresie dokonywała załadunku grochu do kontenerów morskich i transportowała ładunek do Portu w G. Towar był drogą morską przewożony do Egiptu. Dochodzone pozwem należności miały być zapłacone przez pozwaną przelewem do dnia 30 marca 2012 r. Pozwana uregulowała jedynie kwotę 28.000 zł. Kontrahent egipski O. A. Co. (B.) zgłosił reklamacje dostarczonego towaru. Pismem z dnia 16 maja 2012 r. pozwana poinformowała powoda o wadliwości dostarczonego groszku i zażądała obniżenia ceny towaru o kwotę 38.000 euro. Na zlecenie producenta dokonano niezależnej inspekcji towaru, którą przeprowadzono w dniu 21 czerwca 2012 r. Z treści sporządzonej wówczas opinii SGS wynikało, że wina za powstanie wad leży po stronie egipskiego odbiorcy. W czerwcu 2012 r., w

trakcie spotkania stron z udziałem przedstawiciela producenta, strony ustaliły, że wady są skutkiem niewłaściwego przechowywania grochu w Egipcie. Producent nie uznał reklamacji, a następnie strony zgodnie uznały reklamację odbiorcy egipskiego za bezzasadną. Egipski odbiorca ostatecznie wystawił na rzecz pozwanej notę obciążeniową w wysokości 30.000 euro, potrącając powyższą kwotę z należności pozwanej spółki za dostarczony przez nią towar.

Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda zostało udowodnione dołączonymi do pozwu dokumentami i powództwo uwzględnił. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie wykazał, by przysługiwały mu uprawnienia zagwarantowane w art. 560 § 1 i 2 k.c. Podkreślił, że ewentualna zasadność roszczeń egipskiego kontrahenta nie czyni automatycznie zasadnymi roszczeń pozwanego względem powoda. Tym samym bez znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy jest to, że pozwana została obciążona przez egipskiego odbiorcę notą obciążeniową z tytułu wad sprzedanego grochu. Strona pozwana nie zgłaszała natomiast powodowi żadnych zastrzeżeń co do jakości zakupionego towaru.

Wyrokiem z dnia 11 września 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną. Uznał ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy za prawidłowe. Podkreślił, że w niniejszej sprawie dowód, iż przyczyna wad grochu stwierdzonych przez kontrahenta egipskiego, tkwiła w rzeczy sprzedanej obciążał pozwaną. Podniesione przez pozwaną zarzuty naruszenia prawa procesowego uznał za nietrafne. Uwzględniając poczynione dodatkowo ustalenia faktyczne, uznał, że strona pozwana nie wykazała istnienia wad rzeczy sprzedanej.

Skarga kasacyjna strony pozwanej została oparta na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżący zarzucił obrazę art. 378 § 1 i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 227 i art. 278 § 1 k.p.c., a w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego podniósł obrazę art. 559 w zw. z art. 6 k.c. W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawa kasacyjna naruszenia przepisów postępowania była uzasadniona. W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że nierozpoznanie przez sąd drugiej instancji zarzutów apelacji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy stanowi naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. i jest to uchybienie uzasadniające uwzględnienie skargi kasacyjnej. Strona pozwana w apelacji zarzuciła między innymi naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w wyniku dowolnej oceny dowodów w postaci zeznań świadka A. A. oraz zeznań przedstawiciela strony pozwanej D. A. Zarzuciła także naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie wskazuje aby zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. był przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego. Natomiast zarzuty dotyczące dowolnej oceny zeznań świadków i stron Sąd ocenił w ten sposób, że ich zeznania uznał za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż w ocenie Sądu dotyczyły przyczyn wadliwości towaru, co stanowiło widomości specjalne, a ustalenia w tym zakresie mogły być dokonane wyłącznie w oparciu o opinię biegłego. Te stwierdzenia nie wskazują na rozpoznanie zarzutów apelacji w zakresie objętym zarzutami.

Uzasadniony był także zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny niezasadnie uznał, że przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wpływu sposobu przechowywania towaru na jego wadliwość nie miało znaczenia dla wyjaśnienia istoty sprawy. Podkreślił, że najpierw należałoby wyjaśnić, czy wady grochu ujawnione przez odbiorcę w Egipcie stanowiły wady w rozumieniu umowy stron, a dopiero w dalszej kolejności wyjaśnić, czy wady te istniały w dacie sprzedaży grochu stronie pozwanej. To stwierdzenie wskazuje na niekonsekwencję ocen Sądu drugiej instancji. Stwierdził bowiem jednocześnie, że ustalenia Sądu Okręgowego są prawidłowe. Sąd Okręgowy stwierdził zaś, że między stronami nie było sporne, że towar zakupiony przez stronę pozwaną miał wady niepozwalające na zakwalifikowanie go do grochu klasy II według Polskiej Normy. Uznał, że sporne są wyłącznie przyczyny istnienia tych wad. Strona pozwana podnosiła, że sposób przechowywania grochu po dokonaniu odbioru od strony powodowej był prawidłowy i po tej dacie nie uległ on uszkodzeniu. W ten sposób strona pozwana zamierzała wykazać, że wady grochu istniały już w chwili jego sprzedaży przez stronę powodową. Nie można podzielić zatem oceny Sądu Apelacyjnego, że wnioskowany

przez stronę pozwaną dowód z opinii biegłego był nieprzydatny dla wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nieuzasadniony był natomiast zarzut naruszenia art. 559 k.c. w zw. z art. 6 k.c., podniesiony w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego. Sąd Apelacyjny miał na uwadze prezentowane w doktrynie i judykaturze stanowisko wskazujące, że z art. 559 k.c. wynika domniemanie, iż wady rzeczy sprzedanej wynikają z przyczyn tkwiących w rzeczy sprzedanej. Zwrócił jednak zasadnie uwagę na prezentowany w judykaturze pogląd, że regulacja zawarta w art. 559 k.c. nie zezwala na stworzenie ogólnej reguły rozkładu ciężaru dowodu w odniesieniu do chwili powstania wad rzeczy i konieczne jest uwzględnienie każdorazowo okoliczności konkretnej sprawy (zob. powołany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2000 r., II CKN 305/00). W rozpoznawanej sprawie wymaga uwzględnienia, że wady grochu nie zostały ujawnione po wydaniu towaru stronie pozwanej, lecz ujawniły się po dokonaniu kolejnej sprzedaży. Zostały ujawnione przez kontrahenta strony pozwanej, którego nie łączył żaden stosunek prawny ze stroną powodową. Sąd Apelacyjny podkreślił zasadnie, że strona powodowa nie miała zatem żadnego wpływu na sposób wykonania umowy między stroną pozwaną i odbiorcą towaru w Egipcie. Trafne było zatem stanowisko Sądu Apelacyjnego, że zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, to na stronie pozwanej spoczywał obowiązek wykazania, że zakupiony u strony powodowej groch miał już wówczas ujawnione później wady, skoro na takie twierdzenie powoływała się strona pozwana, kwestionując w ten sposób zasadność roszczenia strony powodowej.

Uwzględniając, że podstawy skargi kasacyjnej były częściowo uzasadnione, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony nią wyrok, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.